



Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

362

Hely

Idő

"1917"

Személy

Szerző: ~

Cím: *A Népjóléti Központ első negyed-
éve.*Forrás: *Népszava*

Bp.

(Hely)

1917. IV. 8.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

362 Népjóléti Központ "1917"

A Népjóléti Központ első negyedéve.

* Az intézmény beszámolójának mellátása.

Budapest székesfőváros a társadalom és a hatóság népjóléti tevékenységének rendszeres fejlesztése érdekében Népjóléti Központot létesített. Ez az intézmény már 1917 január elseje óta működik. Előttünk fekszik a negyedéves munkáról szóló beszámoló. Igazságtalanság lenne, ha végleges ítéletet mondanánk az intézmény értékéről, amely nagy célokat tűzött ki maga elé és amely ezekből rövid negyedév alatt sokat nem valósíthatott meg. De nem szabad azt sem elfeledni, hogy a háboruban nemcsak a rombolás történik rendkívül gyorsasággal, hanem az építésnek, a teremtésnek is igen gyors tempóban kell végbemennie. A háboru rendkívüli nyomorához, óriási szociálpolitikai föladaihoz képest pedig ez az intézmény bizony eddig még édeskeveset alkotott.

A háboru megoldásra váró nagy szociálpolitikai problémái közül a legtöbbet még csak nem is pedzi a központ beszámolója. Mit kíván tenni a főváros a rokkantak, mit a hadiözvegyek és árvák érdekében? Hogyan kívánja működését összekapcsolni az állam és a társadalom működésével? Kérdések, amelyekre nemcsak hogy feleletet nem kapunk, hanem amelyeket, ugyilátszik, Budapest székesfőváros még föl sem vetett a maga számára. Aztán itt van a hadisegélyezésnek mindennapos, szomorú ügye. A *Népszava* olvasói előtt nem kell bővebben magyaráznunk, mi a hadisegélye-

zés, mi megy végbe elöljáróságainknál, milyen a szegény ember helyzete nemcsak a távoli vidék hatóságainál, hanem a „modern” székesfőváros szociális hivatalaiban is.

Nem hivatkozunk a szegények ezreinek panaszaire, csak Budapest polgármesterének szavait idézzük, amelyet a Népjóléti Központ ügyében írott előterjesztésében olvasunk a főváros szegényügyének állapotáról: „A kerületi elöljáróságoknál a háborut megelőző időben a legtöbb helyen a szegényügyet csak mellékesen, kezdő, legtöbbszörre ideiglenes hivatalkókkal végezték, akiknek sem tapasztalatuk, sem emberismeretük, sem türelmük nem volt ennek az ügykörnek a helyes betöltéséhez.”

„Míg a külföld egyes nagyvárosaiban a szegényügy szolgálatában kipróbált tisztviselők százaai buzgólkodnak, addig nálunk a szegényügy a közigazgatás mostohagyermeké, amely nyíltan az ügykörben a tanácsnál, vagyis a közjótékonyossági ügyosztályban II, a kerületekben pedig minden Kerületi elöljáróságra 1–1 tisztviselőt számítva, összesen 10 tisztviselő dolgozik.” „A havi segélyeket tudvalevően a kerületi elöljáróságok havonként utólagosan, rendszerint a hónap utolsó napján fizetik ki. Ilyenkor egyes kerületi elöljáróságoknál a fizető osztály előtt és a folyosón 600–700 szegény tolong, a legtöbbje tehetetlen öreg, aki lábán is alig áll.”

A városi hatóság a tömegek nyomorúságával elsősorban a kerületi elöljáróságok útján jut közvetlen érintkezésbe. Itt intéződnék el a nyomorgók ügyeinek tizezrei, itt kell elszanvedni a főváros segítségre szorulóinak azt, amit Hamlet a legnagyobb csapások között említ meg: „a hivatalnok packázását”. Mióta a Népjóléti

Központ működik, ebben változás alig történt. De nem is látjuk a javításra irányuló törekvés nyomait sem. A Népjóléti Központ központilag az anya- és csecsemővédelmen kívül a segélyezésnek csak egy fajtáját üzi: a középosztálynak segélyezését.

Tulajdonképpen ez azt jelenti, hogy a proletár-szegénység megmarad az elöljáróságok fertőjében, az uri szegénységet azonban kiemelik onnan. Az uri szegények segélyezése a Népjóléti Központban uri formák között történik, az elöljáróságok pedig megmaradnak azoknak, amik voltak. Mi igazán nem irigyeljük a középosztály szegényeit azért a szegényes támogatásért, amiben őket a főváros részesíti. De helyzetükön nem úgy szeretnénk segíteni, hogy kiemeljük őket a proletárszegények sorából, hanem úgy, hogy minden szegénnyel szemben alkalmaztatni óhajtjuk azt a bánásmódot, amely a nyomorgóban — hozzátehetjük: a társadalom hibájából nyomorgóban — az embert látja meg és amely nem teszi szükségessé még a szegényügyben is az osztályuralom amaz elvének a megvalósítását, hogy „az ur a poltban is ur”. Különösnek tartjuk, hogy amikor a Népjóléti Központ összesen 226.455 korona pénzsegélyt ad, ebből anya- és csecsemővédelemre 45.724 korona, a „középosztályuak” segélyezésére pedig 168.335 korona jut. Annál különösebbnek tartjuk ezt, mert tudomásunk szerint a hadiadóból az állam a középosztály különböző segítőszerveit elég szépen támogatja. Így például az önálló kereskedők és iparosok kuratóriuma a fővárosban körülbelül havi 80.000 korona segélyt osztogat ki. A proletariátus azonban, a szűpös hadisegélyen kívül mit sem kap az állam pénzéből.

Reméljük, hogy a jövőben a Népjóléti Központ a háboru és a béke nagy szociálpolitikai feladatainak megoldásán oly szellemben fog közreműködni, amelynek nyomát a főváros szociálpolitikájában nem igen találjuk meg a múltban. Elvárjuk, hogy ez az intézmény nem fogja követni a nagy garral megindult, de hamar megfeneklett magyar szociálpolitikai kezdeményezések sorsát, hanem követni igyekszik a Nyugat fővárosainak Budapestnél hasonlíthatatlanul tökéletesebb szociálpolitikáját. Ha ez így lesz, akkor a munkásság is igyekszik majd együttműködni az új intézménnyel. Ha nem váltja be ezeket a várakozásokat, akkor úgy fogjuk értékelni és elbírálni, mint azokat a többi alkotásokat, amelyek a szociálpolitika jelszava alatt akadályozzák meg az igazi szociálpolitika kifejlődését. Egyelőre résen állunk.